روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران
صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان
نشانی: تهران: میدان فاطمی، خیابان بهرام مصیری، پلاک ۲۲ • تلفن: ۵۴ و ۸۸۹۳۶۲۷۰ • نمابر: ۸۸۹۲۵۴۶۷
تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۴۴۰۱۹۸۰۵ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴۸
توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز تلفن: ۶۶۲۸۷۳۴۴ • چاپ: صمیم

روزنامه شرق

پنجشنبه ۱۶ فروردین ۱۴۰۳ • ۲۴ رمضان ۱۴۴۵ • ۴ آوریل ۲۰۲۴ • سال بیست‌ویکم • شماره ۴۸۰۲ • ۱۲ صفحه
اذان ظهر تهران ۱۲:۱۷ • اذان مغرب ۱۸:۴۷ • اذان صبح فردا ۴:۱۹ • طلوع آفتاب ۵:۴۵

سواحل زیبای مازندران این روزها مملو از زباله‌های خشک و تری است که در گوشه و کنار آن رها شده است.
عکس: غلامرضا شمس‌ناتری، فارس

instagram:sharghdaily1 twitter:sharghdaily youtube:sharghdaily Telegram:SharghDaily aparat:tasvirshargh www.sharghdaily.com

۶ میلیارد تومان

روزگار خودرو گزارشی از تفاوت قیمت ماشین‌های مدل جدید در افغانستان نوشته است. این ماشین‌ها قیمت‌شان در مواردی حتی سه میلیارد تومان ارزان‌تر از ایران است. سوزوکی در افغانستان حدود ۸۶۰ میلیون تومان قیمت دارد. درحالی‌که قیمت خودروهای چینی در ایران تا ۹ میلیارد تومان رسیده، قیمت لوکس‌ترین خودروها در افغانستان نهایتا شش میلیارد تومان است.

۲ کیلومتر

فیلمی از برپایی سفره افطار ۲ کیلومتری در شهر آنتورپ بلژیک منتشر شده که مورد استقبال قرار گرفته است. در این فیلم، مسلمانان و مسیحیان در کنار هم پشت میزهایی که برای افطار تهیه شده، نشسته‌اند. همچنین باشگاه منچستریسی در یکی از محله‌های قاهره سفره افطار برپا کرده که ۲۵ هزار نفر در آن حضور داشته و شامل هفت خیابان شده است.

چرا جریمه‌ها روز اول سال گران شد؟

پویا نعمت‌اللهی

در اولین روز سال جدید بود که رئیس پلیس راهور از پنج تا شش برابرشدن نرخ جریمه‌های رانندگی خبر داد. درباره این موضوع می‌توان از چند ناحیه بحث کرد. معمولا عید نوروز مقارن با روزهای شاد و فرح‌بخش و دوری از دغدغه‌های مرسوم است. تصمیم‌ها همواره برای بعد از تعطیلات نوروزی به مرحله اجرا می‌رسند و طبق قانون نانوشته، متولیان امر تلاش می‌کنند در این ایام روی اعصاب مردم راه نروند. همه دنبال ارائه گزارش خدمات و دستاوردهای خود هستند و اعلام هر تصمیم عمومی به بعد از تعطیلات موکول می‌شود.

اما سردار حسینی برخلاف قانون نانوشته، این تصمیم را علنی کرد. او برای اینکه حرفش را جدی‌تر نشان بدهد، گفت این موضوع تصویب شده و فقط منتظر ابلاغ آن هستیم. دلیل این سخن آن است که مدت‌ها بود موضوع افزایش نرخ جریمه‌ها مطرح بود اما اجرائی نمی‌شد.

دلیل آشکارسازی این تصمیم، آن‌هم در اولین روزی که مردم بیشترین کار را با خودروهایشان دارند، معلوم نیست. به‌طور کاملا واضح مشخص بود که زمان اجرای این تصمیم به بعد از تعطیلات موکول خواهد شد، ولی چرا این مقام نظامی اندکی صبر نکرد تا تعطیلات تمام شود؟ آن‌گونه که گفته شده، مراحل تصویب‌خواهی آن به انجام رسیده و افزایش مذکور قطعی و حتمی بود، پس چه ایرادی داشت که بیان این تصمیم دو هفته به تعویق می‌افتاد؟

منظر دومی که می‌توان این خبر را ذیل آن بررسی کرد، به دستورالعمل شورای اطلاع‌رسانی دولت برمی‌گردد. اخیرا مصوب شده که هر تصمیمی که به ابعادی از زندگی جمعی مردمی مرتبط می‌شود، باید پیوست‌های رسانه‌ای و اطلاع‌رسانی داشته باشد. چنین تصمیم مهمی نیز می‌تواند از این قاعده مستثنا نباشد. چه پیوست‌های رسانه‌ای و اطلاع‌رسانی در پشت این تصمیم وجود دارد؟ اهمیت موضوع در این است که چند روز بعد از اعلام آن تصمیم، رئیس پلیس راهور در مقابل رسانه‌ها توضیحات بیشتری داد. این اتفاق باز هم در میانه تعطیلات نوروزی بود. یعنی به دلیل آنکه آن سخن ابتدایی در زمان نادرستی مطرح شده بود، طبعا توضیحات مربوط به آن نیز در زمان نامناسب ارائه شد. رئیس پلیس راهور گفت هدف از افزایش نرخ جریمه رانندگی، بازدارندگی است تا دیگر شاهد تخلف نباشیم و هیچ قصد درآمدزایی مطرح نیست. این سخن کاملا درست است. شکی نیست که هیچ مبلغی از این افزایش جریمه‌ها به جیب راهنمایی و رانندگی نمی‌رود بلکه مستقیما به خزانه‌داری دولتی منتقل می‌شود. از سوی دیگر، هیچ‌کس به اندازه پلیس راهنمایی و رانندگی خواستار بهبود وضعیت رانندگی و کاهش تلفات، آسیب‌ها و تخلفات رانندگی نیست اما این اظهارات از سوی عامه مردم شکل توجیه‌گری دارد. ملاحظه می‌شود که انتخاب نامناسب یک زمان برای اعلام یک تصمیم، چگونه موجب شده بیان صحیح و صادقانه آن مورد تردید قرار بگیرد. به نظر می‌رسد تصمیم مذکور از همین عارضه رنج می‌برد و نمی‌تواند مورد قبول، پذیرش و استقبال عامه باشد؛ به چند دلیل: ابتدا اینکه شش‌برابرکردن نرخ جریمه‌ها، خارج از نرخ‌های متداول است. چرا یکباره این افزایش تصاعدی حاصل شده است؟ دلیل رسیدن به این نرخ نیز باید در آن پیوست‌های رسانه‌ای به‌طور شفاف اطلاع‌رسانی شود. دیگر اینکه همه‌ساله در مقطع نوروز هزاران نفر از هم‌وطنان ما در تصادفات جاده‌ای جان خود را از دست داده یا مجروح و معلول می‌شوند. اکنون بحث بر سر این است که این میزان تلفات می‌تواند توجیه‌کننده افزایش نرخ جریمه‌ها باشد یا خیر؟ در پاسخ به این ابهام بود که رئیس پلیس راهور گفته امیدواریم در سال ۱۴۰۳ در هر ماه پلیس گزارشی ارائه دهد که نسبت به سال گذشته این میزان تخلفات و تصادفات کاهش داشته باشد.

به‌طور کلی افزایش نرخ‌های جریمه باید منجر به بازدارندگی شود، ولی بحث بر سر این است که منابع حاصل از این چندبرابرشدن جریمه‌ها باید منجر به بهبود و رفع نواقص و مشکلات بخش حمل‌ونقل شود.

این وضعیت هرچند به پلیس راهور ارتباطی ندارد اما این پلیس می‌تواند به‌عنوان نماینده تمام مردم عمل کرده و برای بهبود این مشکلات فشار بیاورد. اگر چنین اتفاقی بیفتد، پذیرش عمومی در افزایش نرخ جریمه‌ها حاصل می‌شود.

هنرخوانی

کارتون ایران مرده است

داود احمدی‌مونس (آروین)

کارتون ایران، هنری که روزی سرمشق کشورهای همسایه مانند ترکیه عثمانی بود، حالا مرده است. خاستگاه هنری که با فرسایش مطبوعات کاغذی و کمبود تیراژ به شبکه‌های اجتماعی و هزینه‌های شخصی هنرمندان و به تریبونشان به پنجره اینستاگرام و هنری اعتراضی که عرض اندامش به تریبون شخصی افراد تقلیل یافت.

۱۲۴ سال قبل وقتی کارتون و کاریکاتور وارد این خاک شد، زمانی که عکسی امکان چاپ در هیچ مطبوعه‌ای نداشت، تبدیل شد به هنری اعتراضی و سخنی مصور؛ هنری که طراحانش با انواع تکنیک‌های موجود روز، تصویری ضمیمه روزنامه روز می‌کردند. ابتدا در اوایل قرن ۲۰، هنرمندانی اهل آلمان در هفته‌نامه ملانصرالدین با شناخت از جامعه فلات ایران‌زمین تصاویری را خلق می‌کردند و بدون منظور خاصی، سخنی از احوال می‌آوردند. عظیم‌زاده از داخل همراهشان شد و نشریه در تمام ایران قاجاری، شبنامه‌ای و روزنامه‌ای پخش می‌شد و رعیت آگاه. زمان گذشت و تکنیک‌های چاپ تغییر کرد و دور به دوران مجله «توفیق» رسید که آخرش را بگویم «گل‌آقا». در دهه ۵۰ به لطف فضای بازی که برای هنر فراهم آمده بود، با پدیده‌هایی مواجه بودیم مانند اردشیر محصص، کامبیز درمبخش، داریوش رادپور، داوود شهیدی، احمد سخاورز، محسن دولو، جواد علیزاده، آراپیک باغداساریان و بسیاری دیگر. شرایط فراهم بود برای عرضه کارتون در رسانه‌های موجودی که بعضا سیاسی هم بودند. خب کارتون حتما باید حرفی داشته باشد، چه بهتر از آنکه نکته‌ای در دل نهفته داشته باشد برای مردمی که جز دیدن کار دیگری بلد نبودند و گروهی شاید هنوز سواد خواندن و نوشتن نداشتند. هنر کارتون جای خود را باز کرد. بعد از انقلاب هم هنرمندان متعددی داشتیم که هرکدام به مسیری افتادند اما من که برای هنر کارتون ارزشی قائلم و در مقابلش مانند در برابر مادرم سر تعظیم فرود می‌آورم، چه غم‌انگیز است این روزها افولی را شاهد باشم که با هر جفنگ اینستاگرامی ناقص ببینمش. منتقدی که مرده است و من چون نقاشی دست‌دوم همان تصویر سانتی‌مانتال را بیاورم روی بوم و بشوم نقاشی که همان کارتون را برسانم به رسانه‌ای که گالری نامندش. که آنجا هم جز ۵۶ نفر بیننده، بیننده واقعی‌اش نخواهد بود.

نقد هفته

سال نو و سیستم درمان

امیر عربی
چشم‌پزشک

در سال جدید، لزوم پرداخت به جزئیات در برنامه‌ریزی‌های سیستم درمانی و بررسی و پیش‌بینی چالش‌های پیش‌رو در نظام بهداشت و درمان، امری حیاتی و اساسی است که نباید از آن غافل شویم. رویکرد تکراری و مبتنی بر روزمرگی و سنت‌زدگی در سیستم درمان می‌تواند به مشکلات جدی منجر شود. ازجمله این مشکلات می‌توان به کاهش بهره‌وری، تطابق‌نداشتن با نیازهای جامعه، کاهش کیفیت مراقبت و نبود انعطاف‌پذیری اشاره کرد. سیستم درمانی هر کشور با چالش‌های متعددی روبه‌رو است که نیازمند رویکردهای دقیق و متمایز برای مدیریت و حل آنهاست. ازجمله این چالش‌ها در سال جدید برای بدنه بهداشت و درمان کشور افزایش جمعیت سالمندان، افزایش بیماری‌های مزمن، نوسانات اقتصادی و عوامل بیماری‌زای نوظهور و غیرمترقبه است.

یکی از مهم‌ترین چالش‌ها در سیستم درمانی در سال جدید، پیش‌بینی و مدیریت منابع مالی است. با توجه به افزایش هزینه‌های سلامت و درمان، نیاز به برنامه‌ریزی دقیق‌تر و بهینه‌تر برای استفاده از منابع موجود درمانی و اجتماعی امری حیاتی است. نپرداختن به جزئیات در این زمینه می‌تواند به هدررفت منابع و ناتوانی در ارائه خدمات سلامت منجر شود. همچنین، لازم است که به چالش‌های مربوط به بهره‌وری و کیفیت درمان توجه ویژه‌ای داشته باشیم. بی‌توجهی به این جزئیات می‌تواند باعث کاهش رضایت بیماران و افزایش هزینه‌های اضافه شود. در ضمن، پیش‌بینی و مدیریت چالش‌های مرتبط با تکنولوژی و داده‌های سلامت نیز امری حیاتی است. با پیشرفت روزافزون تکنولوژی و استفاده از داده‌های سلامت، نیازمند به رویکردهای نوین در مدیریت اطلاعات سلامت و استفاده بهینه از فناوری‌های روز دنیا هستیم. پرداختن به جزئیات در این زمینه می‌تواند باعث بهبود دسترسی به اطلاعات، تسهیل در ارائه خدمات و بهبود پیش‌بینی بیماری‌ها شود.

به طور کلی، اجتناب از کلی‌نگری و روزمرگی در مدیریت سیستم درمان کشور و تمرکز بر پرداختن به جزئیات و چالش‌های پیش‌رو در سیستم درمان، می‌تواند بهبود و بهره‌وری این سیستم را تضمین کند و در نهایت، سلامت و رفاه جامعه را ارتقا دهد.

شاهنامه‌خوانی

اسفندیار در هفت‌خوان-۲

مهدی افشار
شاهنامه‌پژوه

اسفندیار دگرباره همان اسب و گردونه را برگرفت و سپاه خویش را به پشوتن، سالار لشکر سپرد و خود چون باد به پیش تاخت و در پیشاپیش خود کوهی دید سر به آسمان ساییده، در سایه کوه اسب و گردونه را نگه داشت و از آن همه شکوه در شگفت شد، خدای یکتای را ستایش‌ها کرد که گیتی به فرمان او برپای شده بود.

همی آفرین خواند بر یک خدای
که گیتی به فرمان او شد به پای
چون سیمرغ از آن فرازجای اسب و گردونه و در پشت سرش، آن لشکر و آن هیاهو و گردوغبار را بدید، چون ابری سیاه از فراز کوه بال گشود و در آن هنگام دیگر نه خورشید پیدا بود و نه ماه؛ با این اندیشه که گردونه را به چنگال گرفته به آسمان برد، به همان شیوه‌ای که پلنگ، شکار خود را می‌گیرد. اسفندیار با فرودآمدن سیمرغ و به چنگال گرفتن گردونه، با شمشیر دو پای سیمرغ را جدا گرداند، به ناگاه سیمرغ آن قدرت و شوکت پیشین از دست بداد و چندی چنگ و منقارش تپیدن گرفت و چون توان از دست داد، بر زمین فرونشست. آن‌گاه که بچه‌سیمرغ‌ها مادر خویش را خون‌فشان دیدند، راه گریز در پیش گرفتند و چون سیمرغ مادر از شمشیر اسفندیار سستی گرفت و گردونه را به خوناب خود بشست، اسفندیار از چارچوبه‌ای که ساخته بود و او را از گزند سیمرغ در امان می‌داشت، گام بیرون نهاده، با جنگ‌افزار خویش بغرید. به راستی با زرهی که به تن داشت و تیغ هندی که در چنگ، مرغ در برابر نهنگ چگونه زور آورد و خودی نشان دهد؟ زور و توان سیمرغ از آنجا بود که آن چارچوب را به چنگال می‌گرفت و به آسمان می‌برد و اکنون که چنگال‌هایش بریده شده بود، افزار نبرد از دست داده بود. اسفندیار با تیغ خود سیمرغ را بسیار زخم زد تا تنش چاک‌چاک شد و توش و توان از دست بداد.

چون سیمرغ از پای درآمد، ابتدا با همان آبی که در گردونه داشت، سر و تن از خونابه‌ها بشست و به پیشگاه خداوند خورشید و ماه آمده، او را سپاس گفت که توانسته بر هر درنده و شکارگری پیروزی یابد.

چنین گفت کای داور دادگر/ خداوند پاکی و زور و هنر
تو بردی پی جادوان را ز جای/ تو بودی بدین نیکی‌ام رهنمای

در همان هنگام پشوتن سپاهی را که به او سپرده شده بود، با خروش کرناها به نزد اسفندیار بیاورد. سپاهیان، سراسر هامون را از خون سیمرغ پوشیده در خون دیدند و با دیدن پیکر چاک‌چاک سیمرغ از آن همه سترگی و آن همه درشتی در شگفت شدند. دامنه تا بلندای کوه را پر سیمرغ فراگرفته بود و از پر او زمین شکوه و زیبایی یافته بود. پشوتن و سران سپاه، اسفندیار را آفرین خواندند. گرگسار که در بند بود، آگاه شد شاه در این نبرد نیز پیروز گشته و آن دشمن را نیز از پای درآورده؛ از خشم و اندوه تنش لرزان و رخسارش زرد گشت و با دلی پردرد، در جای خود بماند.

به فرمان پشوتن سراپرده شهریار جوان برپا داشته شد و در پیرامون او دلیران و روشن‌روانان چادرهای خود را استوار کردند، آن‌گاه زمین را با پوششی از دیبا بیاراستند و بر خوان نشسته و می‌خواستند.